VESTNÍK
ÚRADU PRE REGULÁCIU ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ A POŠTOVÝCH SLUŽIEB

ÚRAD PRE REGULÁCIU ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ A POŠTOVÝCH SLUŽIEB

č. 11/2017 zo 4.9.2017

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb
ODBOR REGULÁCIE POŠTOVÝCH SLUŽIEB
Stále pracovisko pre oblasť poštových služieb
Ulica 1. mája 16, 010 01 Žilina

č.: 72/ORPS/2017-670

ČISTÉ NÁKLADY UNIVERZÁLNEJ SLUŽBY ZA ROK 2016

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor regulácie poštových služieb (ďalej len „úrad“), ako príslušný orgán štátnej správy v oblasti poštových služieb podľa § 2 ods. 1 zákona č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s ustanovením § 12 písm. b) a podľa § 57 odsek 1, odsek 4 a odsek 5 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“) v spojení s § 2 a § 3 vyhlášky úradu č. 63/2012 Z. z. o spôsobe výpočtu a náhrade čistých nákladov univerzálnej služby (ďalej len „vyhláška“),

určuje čisté náklady univerzálnej služby za rok 2016 v sume

12 862 141,- eur

/slovom: dvanásť miliónov osemstošesťdesiatdva tisíc stoštyridsaťjeden eur/.

O d ô v o d n e n i e

Slovenská pošta, a.s., so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 (ďalej len „SP, a.s.“) bola v roku 2016 poskytovateľom univerzálnej služby na základe udelenej Poštovej licencie č. 815/001/2012 zo dňa 15. augusta 2012 na poskytovanie univerzálnej služby a vykonávanie poštového platobného styku v znení platnom do 31.12.2016, ktorá jej bola udelená podľa § 45 ods. 7 v spojení s § 47 ods. 4 zákona o poštových službách s platnosťou od 1. januára 2013 do 31. decembra 2022.

Podľa § 57 ods. 2 zákona o poštových službách predložila SP, a.s., úradu vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby a celkových nákladov za obdobie prvých šiestich mesiacov kalendárneho roka 2016 na tlačive podľa § 4 vyhlášky spolu s prílohami, evidované pod č. 707/ORPS/2016.

Úrad určil v súlade s § 57 ods. 3 a ods. 4 zákona o poštových službách dňa 23.11.2016 predbežné čisté náklady univerzálnej služby za rok 2016 v sume 9 205 145,- eur (ďalej len „predbežné ČN“) a zverejnil ich vo Vestníku úradu č.15/2016 zo dňa 23.11.2016. Predbežné ČN s uvedením postupu ich určenia, vrátane odôvodnenia, zverejnil úrad zároveň aj na svojom webovom sídle.

Podľa § 57 ods. 5 a ods. 6 zákona o poštových službách úrad do 31. augusta kalendárneho roka, ktorý bezprostredne nasleduje po kalendárnom roku, za ktorý úrad určí predbežné čisté náklady univerzálnej služby, rozhodne o čistých nákladoch univerzálnej služby za predchádzajúci kalendárny rok a tie zverejní vo vestníku úradu. Zároveň s určením čistých nákladov univerzálnej služby úrad vydá rozhodnutie o náhrade čistých nákladov univerzálnej služby.

Dňa 12.5.2017 predložila SP, a.s., úradu vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby a celkových nákladov za obdobie kalendárneho roka 2016 (ďalej len „vyčíslenie ČN“) na tlačive podľa § 4 vyhlášky spolu s prílohami, evidované pod č. 72/ORPS/2017-427. K vyčísleniu ČN boli v elektronickej podobe (CD nosič) a v tlačenej forme v tých prípadoch, kde to bolo technicky možné vzhľadom na objem dát, predložené tieto prílohy:

- Popis Komerčného scenára poskytovania univerzálnej poštovej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej poštovej služby za rok 2016 (PWC)
- Vyčíslenie nákladov za rok 2016 spolu s prílohami vyhlášky (7 príloh)
- 15 príloh Komerčného scenára preukazujúcich vyčíslenie jednotlivých častí ČN:
  - Úspora doručovateľov 2016
  - Geografické členenie triedenia zásielok
  - Úspora nákladov na HSS Zvolen
  - Úspora nákladov v sieti HPS, RPS, OPS 2016
  - Preferencia v zákazníckom správaní pri frekvencii doručovania
  - Externý prieskum Gfk z roku 2014
  - Prevodový mostík nákladov 2016
  - Prevodový mostík výnosov 2016
  - Presun nákladov neprevádzkovaných pôšt
  - Vplyv Komerčného scenára na výnosy a terminálne odmeny
  - Výpočet úspory nákladov správnej réžie
  - Vyčíslenie nehmotnej výhody DPH
  - Vyčíslenie výhody marketingový efekt a filatelia
  - Výpočet nákladovej efektívnosti
  - Detail poklesu stavu dlhodobého majetku na neprevádzkovaných poštách
- 10 príloh k výpočtu ČN na základe požiadavky úradu listom č. 72/ORPS/2017-249 zo dňa 23.3.2017:
  - Správa o výsledku hospodárenia SP, a.s., za rok 2016
  - Obraty účtov podľa hlavnej knihy za rok 2016 v 2 prílohách
  - Individuálna účtovná závierka za rok 2016 zostavená podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) v 2 prílohách
  - Ročný výkaz o Oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností za rok 2016
  - Výkaz ekonomicky neoprávnených nákladov za rok 2016
  - Priemerný prepočítaný počet zamestnancov
  - Priemerná celková cena práce vodičov
  - Jednotkové náklady prepravy
  - Náklady na zmluvné výdajné miesta

- Podiel z výnosov podaja UNS v medzinárodnom styku.

Na základe požiadavky úradu doplnila SP, a.s., e-mailom zo dňa 17.5.2017, údaje o obrate z univerzálnej služby za rok 2016.

SP, a.s., pre výpočet čistých nákladov univerzálnej služby použila rovnakú metódu ako pri vyčíslení predbežných čistých nákladov, a to metódu „Commercial Approach“, ktorá je založená na porovnaní aktuálnych výnosov a nákladov SP, a.s., a výnosov a nákladov toho istého podniku bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Stanovenie porovnateľných dát predpokladá vypracovanie reálneho, konkurencieschopného a komerčne výhodnejšieho modelu (tzv. „Komerčného scenára“), ku ktorému by SP, a. s., pravdepodobne pristúpila, ak by nemala povinnosť univerzálnej služby.

Pri metóde „Commercial Approach“ sa vychádza z nasledovných štyroch krokov:

1. krok: Identifikácia hypotetického správania poskytovateľa univerzálnej služby, ak by nemal povinnosť univerzálnej služby,

2. krok: Kalkulácia nákladov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,

3. krok: Kalkulácia výnosov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,

4. krok: Kalkulácia čistých nákladov univerzálnej služby na základe porovnania výnosov a nákladov dosahovaných poskytovateľom univerzálnej služby v podmienkach bez povinnosti univerzálnej služby.

Na základe ohodnotenia prvkov Komerčného scenára sa vypočíta výsledok hospodárenia, ktorý by SP, a.s., dosiahla ako podnik bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Porovnaním hospodárskych výsledkov podniku s povinnosťou univerzálnej služby a toho istého podniku bez povinnosti univerzálnej služby sa vykalkulujú čisté náklady. Následne sa tento výsledok upraví ešte o primeraný zisk, trhové a nehmotné výhody a nákladovú neefektívnosť.

SP, a.s., predložila sumárne vyčíslenie ČN vrátane zohľadnenia trhových a nehmotných výhod, primeraného zisku a úpravy o neefektívnosť v sume 17 755 362 eur.

Pre účely modelovania zmien nákladov v Komerčnom scenári k 31.12.2016 boli celkové náklady SP, a.s. rozdelené na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie do nasledovných kategórií: náklady podacej časti pôšt, náklady na doručovanie, prepravu a triedenie, náklady na správnu réžiu a obchod, ostatné náklady, daň z príjmov a ekonomicky neoprávnené náklady.

Pre účely modelovania zmien výnosov v Komerčnom scenári boli celkové výnosy SP, a.s., za rok 2016 na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie rozdelené do nasledovných kategórií: listové zásielky, balíky, expresné služby, poštový platobný styk, SIPO, dôchodky a sociálne dávky, služby pre Poštovú banku, reklamné adresované zásielky, periodické zásielky, letáky a ostatné výnosy. Dopady Komerčného scenára na výnosy boli kalkulované na úrovni celej SP, a.s., a to využitím údajov z účtovníctva celej SP, a.s., ako aj jednotlivých pôšt neprevádzkovaných v Komerčnom scenári.

Pre výpočet primeraného zisku bola použitá metóda WACC (metóda váženého priemeru nákladov na kapitál). Výška primeraného zisku bola stanovená použitím pomernej časti priemerných nákladov kapitálu WACC, t.j. ako rozdiel medzi nákladmi na financovanie cudzieho a vlastného kapitálu podniku s povinnosťou univerzálnej služby a bez povinnosti univerzálnej služby.

Pre stanovenie nákladovej neefektívnosti bola použitá metóda založená na historickom porovnávaní miery produktivity tzv. „Method of Historical Comparison – Total Productivity Factor“. Aplikácia stanovenej miery neefektívnosti do výpočtu bola uskutočnená metódou

ex-post (tzv. „ex-post efficiency adjustment“), t.j. celkové čisté náklady, kvantifikované na základe aktuálnych účtovných dát, boli po ukončení všetkých výpočtov upravené o stanovené percento neefektívnosti. Mieru nákladovej efektívnosti možno chápať ako schopnosť podniku reagovať v čase na meniace sa trhové podmienky. Teda ak podnik pracuje na hranici maximálnej efektívnosti, miera poklesu nákladov by sa mala rovnať miere poklesu počtu podávaných zásielok.

Pre zistenie výsledkov hospodárenia z univerzálnej služby boli použité údaje z oddeleného účtovníctva, vedeného na základe metódy ABC (Activity Based Costing).

Komerčný scenár vychádzal z alternovania a definovania nasledovných parametrov univerzálnej služby:

- geografické pokrytie územia doručovaním,
- poštová sieť,
- cenotvorba,
- produktové portfólio a kvalita služby,
- frekvencia doručovania.

Geografické pokrytie územia doručovaním

Komerčný scenár predpokladá, že podnik bez povinnosti univerzálnej služby by si zachoval aktuálny rozsah geografického pokrytia územia doručovaním.

Poštová sieť:

SP, a.s., ako poskytovateľ univerzálnej služby je povinná dodržiavať Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby určené úradom, zverejnené vo Vestníku Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, čiastka 3 zo dňa 30.3.2012. pod č. j. 240/001/2012 v platnom znení a na webovom sídle úradu www.teleoff.gov.sk, ktoré, okrem iného, stanovujú povinnosť zabezpečiť územnú a časovú dostupnosť pobočiek, čím ostávajú v prevádzke aj ekonomicky nerentabilné pošty. V Komerčnom scenári bolo z celkového súčasného počtu 1 585 pôšt (vrátane 42 pôšt Partner), 75 poštových stredísk a 5 pojazdných pôšt, identifikovaných 829 pôšt, ktoré musia byť prevádzkované ako povinné a z nich následne, po zohľadnení ekonomických kritérií a nevýznamnej strategickej povahy, 505 pôšt, ktoré by ako podnik bez povinnosti univerzálnej služby SP, a.s., neprevádzkovala. Z titulu neprevádzkovania časti poštovej siete by sa dosiahla úspora nákladov, ale zároveň aj čiastočné zníženie výnosov (u niektorých služieb sa predpokladal 100 % výpadok výnosov, napr. za predaj tovaru a tlače).

Cenotvorba:

Komerčný scenár predpokladá, že SP, a.s., by bez povinnosti univerzálnej služby pristúpila iba k spoplatneniu slepeckých zásielok.

Produktové portfólio a kvalita služby:

Spoločnosť by znížením frekvencie doručovania v Komerčnom scenári nebola schopná dodržať normy kvality na celom geografickom území Slovenskej republiky stanovené Požiadavkami na kvalitu pre zásielky s lehotou prepravy D+1. Uvedená zmena v rámci Komerčného scenára vychádza z predpokladu zníženia frekvencie doručovania v rajónoch s prevažujúcou pochôdzkou zo súčasne platného systému (každý pracovný deň) na 6 z 10 pracovných dní. V týchto oblastiach by SP, a.s., nedokázala garantovať doručenie zásielky adresátovi najneskôr nasledujúci pracovný deň. Zmeny by sa čiastočne dotkli štruktúry produktu list 1. triedy a poštového poukazu na adresu 1. triedy (zníženie kvality, nedodržanie lehoty D+1) a zároveň by čiastočne ovplyvnili dosahované výnosy z niektorých produktov (listy, balíky, expresné služby, poštový platobný styk, doručovaná tlač, terminálne odmeny).

Frekvencia doručovania:

Podnik bez povinnosti univerzálnej služby by znížil frekvenciu doručovania vo vybraných oblastiach a to tak, že v doručovacích rajónoch, kde pochôdzka predstavuje viac ako 50 % časového fondu doručovateľa, by boli zásielky doručované počas troch pracovných dní z piatich. V Komerčnom scenári bolo takto identifikovaných 1 929 rajónov so zníženou frekvenciou doručovania a 2 424 rajónov bez zmien v doručovaní. Uvedené zmeny by boli sprevádzané rozšírením motorizovaného doručovania a zmenami v prepravnej sieti, čím by sa dosiahla úspora v najazdených km za rok. Zároveň boli identifikované možnosti optimalizácie triedenia zásielok zmenou charakteru triediaceho strediska vo Zvolene. Okrem úspory nákladov by sa zníženie frekvencie doručovania prejavilo aj výpadkom výnosov z doručovania listov 1. triedy, poštového poukazu 1. triedy, vstupujúcich medzinárodných zásielok a dennej tlače.

Pre účely vyčíslenia ČN bol vypracovaný finančný model, ktorý umožnil konkrétne vyčísliť dopady komerčného správania SP, a.s., na aktuálne dosahované náklady a výnosy. Model bol v súlade s požiadavkami zvolenej metódy naplnený účtovnými údajmi za rok 2016, zohľadňujúc odhad vplyvu zmien v rámci Komerčného scenára.

Vyčíslenie ČN za rok 2016 predložila SP, a.s., nasledovne:

v eurách:

Čisté náklady univerzálnej služby za rok 2016	17 755 362
Trhová výhoda	365 024
Celkové náklady za rok 2016	311 787 889
Celkový výsledok hospodárenia za rok 2016 (pred zdanením)	3 833 263

V textovom dokumente „O*pis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej poštovej služby za rok 2016*“ na strane 4 bolo spresnené poskytovateľom univerzálnej služby sumárne vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2016, vrátane zohľadnenia trhových a nehmotných výhod a primeraného zisku s rozčlenením údajov pre poskytovateľa univerzálnej služby s povinnosťou univerzálnej služby a pre toho istého poskytovateľa univerzálnej služby, ak by univerzálnu službu neposkytoval, v súlade s ustanovením § 56 ods. 2 zákona o poštových službách nasledovne:

v eurách:

	SP, a.s., s povinnosťou univerzálnej služby	**SP, a.s., bez povinnosti univerzálnej služby**	**Čisté náklady za rok 2016**
Výnosy	314 065 080	304 812 633	-
Náklady	311 787 889	284 332 732	-
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	2 277 191	20 479 902	18 202 711
Primeraný zisk	-	-	787 842
Úprava o neefektívnosť	-	-	(870 167)

Trhové nehmotné výhody	-	-	(365 024)
Čisté náklady	-	-	**17 755 362**

Podľa § 57 ods. 4 a ods. 5 zákona o poštových službách je úrad oprávnený na účely posúdenia a určenia čistých nákladov univerzálnej služby overovať a kontrolovať podklady na výpočet čistých nákladov univerzálnej služby sám alebo prostredníctvom ním poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby, ako aj nahliadať do účtovných kníh a záznamov poskytovateľa univerzálnej služby. V súlade s týmito ustanoveniami boli predložené údaje na účely posúdenia a určenia čistých nákladov univerzálnej služby overované a kontrolované prostredníctvom poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby vybranej procesom verejného obstarávania - KPMG Slovensko, spol. s r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 10, 811 02 Bratislava (ďalej len „KPMG“).

V rámci uvedenej činnosti bol vykonaný audit zameraný na:

- overenie súladu údajov v podkladoch pre výpočet čistých nákladov za rok 2016 podľa vyhlášky,
- posúdenie reálnosti a objektívnosti vypracovaného Komerčného scenára, najmä schopnosti podniku poskytovať naďalej poštové služby a iné komerčné služby podľa uzatvorených zmlúv a očakávania zákazníkov,
- zohľadnenie prvkov povinnosti univerzálnej služby uložených v Požiadavkách na kvalitu univerzálnej služby vo výpočte, posúdenie rozsahu Požiadaviek na kvalitu, ich náročnosti a vplyvu na záťaž poskytovateľa univerzálnej služby a výšku čistých nákladov,
- zohľadnenie vplyvu Komerčného scenára na výnosy,
- overenie transparentnosti výpočtu čistých nákladov s prípadným detailnejším zameraním na jednotlivé prvky podľa pokynov úradu,
- identifikácia a ohodnotenie neefektívne vynaložených nákladov a ich vylúčenie z výpočtu,
- overenie správnosti výpočtu trhových hmotných a nehmotných výhod z poskytovania univerzálnej služby a zohľadnenie využívania poštovej siete aj na iné poštové a nepoštové služby,
- overenie správnosti výpočtu a posúdenie výšky primeraného zisku,
- posúdenie a overenie výpočtu nákladovej efektívnosti,
- v prípade zistenia nedostatkov pri výpočte čistých nákladov návrh odporúčaní na ich úpravu spolu s ich vyčíslením a zdokladovaním výpočtu,
- posúdenie neprimeranej finančnej záťaže čistých nákladov za rok 2016,
- overenie, či čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to tak priame náklady ako aj nepriame náklady poskytovateľa, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- vyhodnotenie úrovne využívania univerzálnej služby, jej vývoj a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa, vyhodnotenie celkového výsledku hospodárenia a pomeru k čistým nákladom,
- overenie, či uplatnený postup výpočtu čistých nákladov nepodporuje vznik krížového financovania a neznamená nadmernú náhradu čistých nákladov.

Pri overovaní výpočtu čistých nákladov univerzálnej služby boli skontrolované a posúdené nasledovné údaje a informácie:

1. Komerčný scenár Poskytovateľa univerzálnej služby v zmysle Vyhlášky príloha 2 bod 4, t.j. dokument s názvom „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2016“;

2. Tabuľky detailných údajov k vyčísleniu čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2016 podľa prílohy č. 4 vyhlášky vyplnené poskytovateľom univerzálnej služby;
3. Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby platné v roku 2016 vydané vo Vestníku MDVRR SR z 30.3.2012, čiastka 3;
4. Obratová predvaha poskytovateľa univerzálnej služby k 31.12.2016;
5. Zoznam ekonomicky neoprávnených nákladov Poskytovateľa UNS za rok 2016;
6. Ročný výkaz o oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností finančných ukazovateľoch poštových podnikov OdÚč 1 - 02 za rok 2016;

Po posúdení doručeného vyčíslenia ČN poskytovateľom univerzálnej služby, vrátane podkladov a príloh a na základe odporúčania audítora, požiadal úrad podľa § 57 ods. 4 a ods. 5 zákona o poštových službách elektronicky formou e-mailu o doplnenie niektorých informácií, najmä spresnenie údajov, účtovných informácií a postupov pri výpočte jednotlivých prvkov čistých nákladov. Úrad požiadal o vysvetlenie a doplnenie nasledovného:

E-mail zo dňa 26.5.2017, evidovaný pod č. 72/ORPS/2017- 462:

- vysvetlenie k počtu licencií a priehradiek so systémom APONet,
- náklady na údržbu systému ApoNet,
- vysvetlenie k poklesu počtu km v hlavnej prepravnej sieti v r. 2016 v komerčnom scenári oproti r. 2015,
- vysvetlenie metód určenia nákladov pre motorové vozidlá v oblastnej prepravnej sieti
- preukázanie, akým spôsobom boli z výpočtu priemerných nákladov na prevádzku motorových vozidiel vyňaté neefektívne vynaložené náklady,
- doplnenie kalkulácie nákladov pre vozidlá Iveco 150 a VW Crafter,
- vysvetlenie nárastu úspory nákladov na 1 km v komerčnom scenári pri motorizovanom doručovaní v r. 2016 oproti r. 2015,
- doplnenie prehľadu typov a počtu motorových vozidiel používaných v motorizovanom doručovaní,
- vysvetlenie fungovania zvozu a vývozu materiálu v komerčnom scenári pri motorizovanom doručovaní na vzorke doručovacích rajónov,
- vysvetlenie rozdielu počtu iných miest na vyzdvihnutie zásielok v komerčnom scenári.

K požadovaným vysvetleniam reagovala SP, a.s., e-mailom zo dňa 31.5.2017 a zaslala úradu doplnenie podkladov a informácií v dvoch prílohách. Prvá príloha obsahovala odpovede na otázky týkajúce sa ApoNet, kilometrov v hlavnej prepravnej sieti, určenia nákladov na vozidlá Iveco a VW Crafter, nárastu úspory nákladov pri motorizovanom doručovaní a doručovania v komerčnom scenári. Druhá príloha vo formáte .excel obsahovala doplnenie kalkulácie nákladov na doručovanie, zoznam priehradiek Apo, zoznam iných odberných miest a doplňujúce vysvetlenie.

E-mailom zo dňa 1.6.2017, evidovaný pod č. 72/ORPS/2017-488, si úrad vyžiadal vysvetlenie, resp. odstránenie chýb z dôvodu nekonzistencie v názvoch pôšt podľa komerčného scenára a v popise doručovania v tabuľke 5 Vyhlášky, čo spôsobovalo prekážku pre správne posúdenie a vyčíslenie nákladov na doručovanie. Opravené údaje zaslala SP, a.s., e- mailom zo dňa 7.6.2017.

E-mailom zo dňa 5.6.2017, evidovaný pod č. 72/ORPS/2017-524, úrad požiadal o vysvetlenie príčiny nárastu režijných nákladov v r. 2016 oproti r. 2015 na sekcii stratégie, riadenia programov a kvality, sekcii vysporiadania finančných transakcií, sekcii prevádzky pobočkovej siete a úseku prevádzky. SP, a.s., k tejto požiadavke poslala v prílohe e- mailu zo dňa 16.6.2017 slovnú odpoveď.

Úrad priebežne poskytol doplnené informácie audítorovi a následne e-mailom zo dňa 20.6.2017, evidovaný pod č. 72/ORPS/2017-541, poslal SP, a.s., predbežné zistenia audítora. Z dôvodu potreby vzájomného vysvetlenia jednotlivých stanovísk sa dňa 28.6.2017 konalo pracovné stretnutie zástupcov úradu, KPMG, SP, a.s. a spoločnosti

PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o. (ďalej len „PwC“), ktorá na základe zmluvy realizovala vyčíslenie ČN za rok 2016 pre SP, a.s., za účelom vysvetlenia nejasných odpovedí. Na stretnutí boli prerokované zistenia audítora vedúce k úpravám čistých nákladov a dovtedy zaslané podklady a odpovede s nasledujúcim výsledkom:

1. Rozdiel medzi tabuľkou č. 1 Vyhlášky a Komerčným scenárom, časť. 2.1., ktorý vznikol audítorovi nezapočítaním ostatných odpisov neprevádzkovaných pôšt a dodatočných nákladov na zmluvné výdajné miesta: audítor vysvetlenie akceptoval.
2. Rozdiel medzi sumou ekonomicky neoprávnených nákladov podľa tabuľky č. 1 Vyhlášky a podľa prevodového mostíka, prílohy č. 7a Komerčného scenára. Rozdiel vznikol nesprávnym uvedením hodnôt do tabuľky č. 1 z predchádzajúcich období, pričom vo výpočte ČN boli ekonomicky neoprávnené náklady vylúčené už v správnej výške: audítor vysvetlenie akceptoval a úprava sa vypustila.
3. Rozsah presunu nákladov neprevádzkovaných pôšt na nástupnícke pošty nebol empiricky podložený, použitá metóda a parametre modelu neboli dostatočne zdôvodnené: audítor použil metódu lineárnej regresie s výsledným navýšením presúvaných čistých nákladov.
4. Navýšenie počtu kilometrov v motorizovanom doručovaní pre činnosti nahrádzajúce kurz v oblastnej prepravnej sieti bolo v komerčnom scenári upravené nesprávne pre činnosti týkajúce sa pochôdzky, a to pre 145 doručovacích rajónov. Nakoľko SP, a.s., namietala zistenie audítora, bola vyzvaná na opätovné preverenie dotknutých doručovacích rajónov a zaslanie stanoviska.
5. V modelovanom doručovaní audítor zistil 1133 doručovacích rajónov, kde potreba pracovných miest doručovateľov pri frekvencii doručovania 6 dní z 10 uvažuje s vyšším ako ustanoveným pracovným časom 7,5 hod. denne, niekde až do 17,5 hod., čo je enormné zaťaženie doručovateľov: audítor, ako aj úrad považoval za nerealistické uvažovať s normovaným pracovným časom nad 9,5 hod., pričom túto hranicu prekračovalo 422 rajónov.
6. Výpočet úspory režijných nákladov v komerčnom scenári vykazuje nadmieru vysokú variabilitu, kopíruje úsporu ostatných nákladov, v niektorých položkách je dokonca vyššia, čo si vynútilo zníženie čistých nákladov v položke réžia. Audítor upravil percento úspory celkového počtu zamestnancov aj percento úspory zamestnancov zo zúženia siete, najmä v dôsledku nezhody základne poklesu voči prevodovému mostíku nákladov, predchádzajúcich úprav čistých nákladov a v dôsledku nevysvetlenej zmeny alokovaných nákladov na nákladové strediská správnej réžie.

K nedostatočne vysvetleným údajom a podkladom prerokovaným počas stretnutia dňa 28.6.2016 poskytla SP, a.s., e-mailom zo dňa 4.7.2017, evidovaný pod č. 72/ORPS/2017-559, dodatočné stanovisko, ku ktorému e-mailom zo dňa 10.7.2017, evidovaný pod č. 72/ORPS/2017-565, pripojila prílohy s prepočtom úspory doručovateľov a výpočtom potreby pracovného miesta pri rozličnej periodicite doručovania na ilustratívnej vzorke dodávacej pošty Bušince. Úrad zaslané stanovisko a podklady v spolupráci s audítorom opätovne prehodnotil.

Úrad neakceptoval metódu SP, a.s., na výpočet presunu nákladov z neprevádzkovaných pôšt na nástupnícke pošty, avšak akceptoval pripomienku SP, a.s., že pri metóde najmenších štvorcov, ktorú použil audítor, je potrebné zohľadniť fakt, že nie je možné presúvať náklady na predaj tovaru, ak sa nepresúvajú tržby z predaja tovaru. Ďalej úrad neakceptoval výpočet navýšenia počtu km v motorizovanom doručovaní podľa Komerčného scenára a výpočet počtu pracovných miest doručovateľov v komerčnom scenári na základe nadčasov, resp. pracovného času nad 9,5 hod. denne, tiež nesprávny postup uplatnený aj vo výpočte predbežných čistých nákladov, a to nadsadené percento úspory osobných nákladov správnej réžie v Komerčnom scenári a nedostatočne vyčíslený nárast osobných nákladov na ostatných HSS v dôsledku obmedzenia prevádzky a úspory nákladov na HSS Zvolen.

Na základe všetkých dostupných údajov, po posúdení Komerčného scenára a postupov pri výpočte, ako aj odporúčaní uvedených v záverečnej správe KPMG, pristúpil úrad k úprave nesprávnych, resp. nedostatočne preukázaných výpočtov a k vyčísleniu ČN za rok 2016.

Súhrn úprav, ktorý zahŕňa údaje o znížení sumy predložených čistých nákladov je uvedený v nasledovnom prehľade:

	Suma v eurách:	Typ nedostatku
1.	- 399 245	Navýšenie nákladov presunutých na nástupnícke pošty
2.	- 262 858	Navýšenie km v motorizovanom doručovaní pre činnosti oblastnej prepravnej siete
3.	- 99 110	Doplnenie navýšenia stavu zamestnancov na ostatných HSS za HSS Zvolen
4.	-522 960	Úprava nákladov na doručovanie, kde uvažovaná potreba pracovných miest doručovateľov vyžaduje pracovný čas viac ako 7,5 hod. denne
5.	-491 168	Neprimerane vysoké percento úspory osobných nákladov správnej réžie
	- 1 775 341	Spolu úpravy čistých nákladov, vrátane úpravy primeraného zisku
	15 980 020	**Upravené čisté náklady za rok 2016**

K bodu 1:

Komerčný scenár uvažuje so zúžením poštovej siete o 505 pôšt, s následnou úsporou nákladov a stratou výnosov na neprevádzkovaných poštách a čiastočným prenosom nákladov na nástupnícke pošty. Parametre modelu komerčného scenára založené na odhade neboli dostatočne zdôvodnené. Tento nedostatok bol vytknutý aj vo vyčíslení predbežných čistých nákladov za rok 2016. Audítor skúmal možnosť extrapolácie súčasného stavu nákladov podaja do komerčného scenára a zistil veľmi tesnú koreláciu osobných nákladov pôšt s nákladmi podaja. Lineárna závislosť, vypočítaná pomocou metódy najmenších štvorcov, dosiahla koeficient 90%. Po zapracovaní pripomienky SP, a.s., k presunu nákladov na predaj tovaru vo väzbe na nepresúvané tržby bola vyčíslená potreba navýšiť presúvané náklady na nástupnícke pošty o 11,5%, čo znamená zníženie čistých nákladov o 399 245 eur.

K bodu 2:

Opakovaný nedostatok z vyčíslenia predbežných čistých nákladov za 1. polrok 2016, ktorý nebol odstránený. Podľa prílohy č. 1 Komerčného scenára je výpočet navýšenia počtu kilometrov motorizovaného doručovania, ktoré nahrádza kurzy oblastnej prepravnej siete, citlivý iba na faktor „Periodicita vývozu a zvozu materiálu na DR pod 50 %“. Pri výpočte bolo potrebné zohľadniť všetky indikácie „denne“ pri všetkých uvedených faktoroch. Bolo

zistených 145 doručovacích rajónov, kde frekvencia uvažovaná vo výpočte podľa prílohy č. 1 Komerčného scenára je nižšia než celková indikácia „denne“, čo viedlo k potrebe navýšiť km pochôdzky o 538 850 km a k následnej úprave čistých nákladov ich znížením o 262 858 eur.

K bodu 3:

Opakovaný nedostatok z vyčíslenia predbežných čistých nákladov za 1. polrok 2016, ktorý nebol odstránený. Komerčný scenár v časti 2.6.4.2.1 uvádza, že úspora osobných nákladov na HSS Zvolen by bola čiastočne kompenzovaná navýšením stavu zamestnancov na ostatných HSS. V prílohe č. 3 Komerčného scenára, ktorá obsahuje podklady vyčíslenia tejto úspory, však takéto navýšenie osobných nákladov nie je zjavné, preto bola zopakovaná úprava z vyčíslenia čistých nákladov za rok 2015, t.j. 14,2% zodpovedajúcich kompenzačnému navýšeniu stavu zamestnancov o 9,1 pracovných miest. Toto navýšenie osobných nákladov predstavuje zníženie čistých nákladov o 99 110 eur.

K bodu 4:

Opakovaný nedostatok z vyčíslenia predbežných čistých nákladov za 1. polrok 2016, ktorý nebol odstránený. V komerčnom scenári bolo zistených 422 doručovacích rajónov, kde potreba pracovných miest doručovateľov pri frekvencii doručovania 6 z 10 predstavuje v jednotlivých dňoch viac než 9,5 hod. Vyšší pracovný čas je nerealistický a úspora pracovných miest doručovateľov uvádzaná v tabuľke č. 5 Vyhlášky bola prepočítaná, čo viedlo k nižšej úspore o 46 pracovných miest a k zníženiu čistých nákladov o 522 960 eur.

K bodu 5:

Opakovaný nedostatok z vyčíslenia predbežných čistých nákladov za 1. polrok 2016, ktorý nebol odstránený. Komerčný scenár v časti 2.7.1 uvádza celkový pokles nákladov na správnu réžiu za rok 2016 o 8,81 %, pokles celkových nákladov bez úspory režijných nákladov o 8,99%, čo poukazuje na vysokú mieru variability režijných nákladov predpokladanú v Komerčnom scenári, ktorú nie je možné akceptovať. V rámci výpočtu úspory osobných nákladov správnej réžie podľa prílohy 10 Komerčného scenára bolo upravené percento úspory celkového počtu zamestnancov aj percento úspory zamestnancov zo zúženia sieste v dôsledku nesúladu s mostíkom nákladov a v dôsledku úpravy presunu nákladov na nástupnícke pošty a úpravy osobných nákladov doručovateľov. Použitím viacerých pomerových faktorov rovnako ako pri predbežných čistých nákladoch bola vyčíslená nižšia úspora osobných nákladov správnej réžie v komerčnom scenári. Uplatnením uvedených úprav vzrástli režijné náklady v Komerčnom scenári o 491 168 eur a čisté náklady boli o túto sumu znížené.

Pri overovaní predbežných čistých nákladov za rok 2016 boli zistené nedostatky uvedené v tabuľke nižšie:

	Suma v eurách:	Typ nedostatku
1.	- 27 439	Nezdôvodnený presun ostatných výnosov z neprevádzkovaných pôšt
2.	- 31 145	Úspora nákladov z neprevádzkovaných pôšt, ktoré sú v komerčnom scenári označené ako nástupnícke pošty

3.	- 9 359	V dôsledku zahrnutia pôšt Partner medzi nástupnícke pošty vznikla nezdôvodnená úspora nákladov
4.	- 332 339	Podhodnotený presun nákladov z neprevádzkovaných pôšt na nástupnícke pošty
5.	- 48 044	Navýšenie stavu zamestnancov na HSS Zvolen v komerčnom scenári
6.	- 98 060	Nevysvetlený pokles jednotkových nákladov prepravy
7.	- 83 846	Navýšenie km v motorizovanom doručovaní pre činnosti nahrádzajúce kurz OPS
8.	-124 431	Náklady miest odovzdania a prevzatia materiálu umiestnených mimo prevádzkovaných pôšt
9.	- 364 297	Nerealistická úspora pracovných miest doručovateľov
10.	- 245 584	Neadekvátna úspora osobných nákladov správnej réžie
	- 1 364 544	Spolu úpravy predbežných čistých nákladov
	6 096 008	**Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2016**

Nedostatky č. 4,5,7,9 a 10 neboli vo výpočte čistých nákladov za rok 2016 poskytovateľom univerzálnej služby odstránené. Ich oprava, resp. nový prepočet je uvedený v bodoch č. 1 až 5 úprav predložených čistých nákladov. Ostatné nedostatky č. 1, 2, 3, 6 a 8 boli odstránené a zo strany úradu nebolo potrebné pristúpiť k ďalším úpravám čistých nákladov.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených vplyvov na výšku čistých nákladov úrad upravil sumárne vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2016, vrátane zohľadnenia trhových a nehmotných výhod a primeraného zisku s rozčlenením údajov pre poskytovateľa univerzálnej služby s povinnosťou univerzálnej služby a pre toho istého poskytovateľa univerzálnej služby, ak by univerzálnu službu neposkytoval, nasledovne:

v eurách:

	SP, a.s., s povinnosťou univerzálnej služby	**SP, a.s., bez povinnosti univerzálnej služby**	**Čisté náklady za rok 2016**
Výnosy	314 065 080	304 644 932	-
Náklady	311 787 889	286 108 073	-
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	2 277 191	18 704 560	16 427 369
Primeraný zisk	-	-	787 842
Úprava o neefektívnosť	-	-	(870 167)

Trhové nehmotné výhody	-	-	(365 024)
Čisté náklady	-	-	**15 980 020**

Čisté náklady univerzálnej služby za rok 2016 po zohľadnení nákladovej efektívnosti a trhovej výhody predstavujú sumu **15 980 020 eur**.

Podľa § 57 ods. 1 zákona o poštových službách, ak z poskytovania univerzálnej služby v kalendárnom roku vzniknú poskytovateľovi univerzálnej služby čisté náklady univerzálnej služby, ktoré predstavujú pre poskytovateľa univerzálnej služby neprimeranú finančnú záťaž, má poskytovateľ univerzálnej služby nárok na ich náhradu z kompenzačného fondu. Neprimeranosť finančnej záťaže posudzuje úrad v konaní o určení predbežných čistých nákladov univerzálnej služby a čistých nákladov univerzálnej služby a za neprimeranú finančnú záťaž sa považuje stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal.

Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže

Pri posudzovaní neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 zákona o poštových službách zisťoval, či nastal stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal. Na účely určenia neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s § 2 a podľa Prílohy č. 1 vyhlášky „Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže“ posudzoval:

a) či čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
b) či rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný,
c) rozsah, v akom čisté náklady ovplyvnili rentabilitu výnosov poskytovateľa,
d) veľkosť rozdielu medzi rentabilitou výnosov poskytovateľa a ostatných poštových podnikov,
e) úroveň využívania univerzálnej služby, jej vývoj, výsledok hospodárenia a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa,
f) pomer medzi čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby,
g) trhový podiel poskytovateľa na trhu univerzálnej služby a zameniteľných poštových služieb.

K bodu a):

Úrad overil súlad údajov Komerčného scenára s údajmi vykázanými v účtovných triedach 5 a 6 vo všeobecnom účtovníctve, a to bez zistenia rozdielov. Z nákladov boli správne vylúčené všetky ekonomicky neoprávnené náklady v sume 4 420 914 eur. Úrad konštatuje, že čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby.

K bodu b):

Upravené čisté náklady za rok 2016 (bez zohľadnenia nehmotných výhod) sú 16 345 044 eur a nehmotné výhody sú 365 024 eur. Úrad konštatuje, že rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný.

K bodu c):

SP, a.s., dosiahla za rok 2016 zisk po zdanení 2 277 191 eur. Pre účely hodnotenia vplyvu čistých nákladov na rentabilitu výnosov boli výnosy očistené o príspevok z kompenzačného fondu vyplatený v roku 2016, a to o sumu 11 884 661 eur. Po odpočítaní tohto príspevku by SP, a.s., dosiahla stratu -9 607 470 eur. Z univerzálnej služby bola v roku 2016 dosiahnutá strata vo výške - 5 172 707 eur, po započítaní kompenzačného príspevku bol zisk 6 711 954 eur.

Pre hodnotenie rentability výnosov bol zvolený ukazovateľ prevádzkovej rentability, ktorý je považovaný za optimálny na posudzovanie primeranosti dosahovaného zisku. Z analýzy rentability hospodárenia vyplýva, že produkty univerzálnej služby sú v roku 2016 bez kompenzácie stratové, avšak po zohľadnení kompenzácie sú mierne ziskové. Prevádzková marža (t.j. rentabilita výnosov) je bez kompenzácie -2,58 %, teda pod úrovňou primeranosti prevádzkových rentabilít výnosov uvádzaných v rozhodnutí Európskej Komisie C(2012) 178 k belgickej pošte, (čl. 267, čl. 294a), t.j. od 3,48 % do 8,1 %. Po kompenzácii je 4,44 %, teda na jej dolnej hranici.

Produkty mimo univerzálnej služby sú mierne stratové na úrovni prevádzkovej marže - 0,56%. SP, a.s., bez kompenzácie dosiahla za rok 2016 prevádzkovú stratu - 4 944 470 eur a jej prevádzková rentabilita je záporná, -1,64 %. Z uvedeného vyplýva, že čisté náklady znižujú rentabilitu výnosov SP, a.s. a znamenajú pre poskytovateľa univerzálnej služby záťaž.

K bodu d):

V roku 2016 poskytovali zameniteľné poštové služby 3 poštové podniky, a to Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., Cromwell, a.s., a Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a.s. Uvedené spoločnosti dosahujú z poskytovania poštových služieb mierny zisk a ich rentabilita výnosov je od 0,32 % do 1,95 %; ich priemerná rentabilita je 0,95 %.

K bodu e):

Úrad posudzoval využívanie univerzálnej služby na poštách, ktoré je SP, a. s., povinná prevádzkovať podľa Požiadaviek na kvalitu univerzálnej služby a ktorých náklady podacej časti boli zahrnuté do výpočtu čistých nákladov. Tieto pošty sú prevádzkované z titulu zabezpečenia univerzálnej služby, avšak objemy poskytovaných produktov univerzálnej služby sú na väčšine pôšt nižšie ako objemy ostatných komerčných služieb, t.j. výnosy z univerzálnej služby nepokrývajú fixné náklady týchto pôšt. Objem najdôležitejšieho produktu univerzálnej služby (obyčajný list 1. a 2. triedy) za predchádzajúce obdobie 3 rokov klesá medziročne približne o 5 %. Tento pokles produkcie má významný vplyv na dosahované výnosy, výsledok hospodárenia a na celkovú hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu f):

Pomer čistých nákladov k celkovým výnosom z univerzálnej služby za rok 2016 je 9,87 % a pomer čistých nákladov k celkovým výnosom SP, a.s., je 5,08 %, čo úrad hodnotí ako jestvujúcu záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu g):

Podiel poskytovateľa univerzálnej služby na trhu univerzálnej služby a zameniteľných služieb je 99,73 % a podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby je 0,28 %.

Úroveň využívania poštových služieb a najmä univerzálnej služby je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov, ktoré majú do budúcnosti dopad na náklady SP, a.s., ako poskytovateľa univerzálnej služby a to tým, že pri trvalom poklese objemu zásielok dochádza k znižovaniu výnosov z univerzálnej služby, pričom fixné náklady nie je možné znižovať rovnakým

tempom. Táto skutočnosť je jedným z potenciálnych faktorov, ktoré zvyšujú úroveň neprimeranej finančnej záťaže pre SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby.

Úrad vyhodnotil uvedené ukazovatele, postavenie SP, a.s., ako aj poštových podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby, ktoré prispievajú do kompenzačného fondu a pristúpil k určeniu neprimeranej finančnej záťaže. Úrad považuje za opodstatnené, že časť z čistých nákladov bude znášať aj poskytovateľ univerzálnej služby. Za primeranú záťaž považuje 1 % z celkových nákladov SP, a.s., t.j. 3 117 879 eur a za neprimeranú finančnú záťaž považuje čisté náklady v sume **12 862 141** eur.

Na základe uvedených údajov, po posúdení predložených podkladov, ich kontrole a overení, ako aj po posúdení dostupných údajov predložených poskytovateľom univerzálnej služby a informácií a poznatkov získaných v rámci svojej činnosti, úrad pristúpil podľa § 57 ods. 4 a ods. 5 zákona o poštových službách k určeniu čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2016 v sume 12 862 141 eur a tieto zverejňuje v zmysle zákonných ustanovení vo Vestníku úradu.

V Žiline, dňa 31. augusta 2017

Ing. Ján Fľak, PhD., v. r.
podpredseda úradu